

ZOTTE HANS.

EERSTE HOOFDSTUK

DE OVERWINNAAR VAN DEN «GROOTEN COLFDACH»

Audenaarde was gevlagd en zag er feestelijk uit op dien zonnigen namiddag van den eersten Zondag der maand Juli 1521.

De rijke poorters der stad, in kostelijk gewaad, en het joelende volk stroomden in de richting van den Roschen heereweg (1), die langs den rechteroever der Schelde loopt naar Eename op.

Dààr, een weinig buiten de stad, was de

(1) Denkelijk eene verbastering van «Roomschen heirweg», gelijk men de wegen noemt, die door de Romeinen gebaad werden.

herberg «In den Gekroonden Handboog» gelegen.

Ook van de omliggende plaatsen zag men mannen in groepen toekomen, meest allen met het vuurroer op den schouder.

Er waren er van Nederbrakel, Sint-Maria-Hoorebeke, Sottegem, Cruyshautem, ja, tot van Ronse, Kortrijk en Deynze toe.

Inderdaad, dien namiddag was het feest in Audenaarde.

De groote jaarlijksche «Colfdach» zou plaats hebben en men zou voor «Koning» schieten.

In alle steden en dorpen van eenig aanzien

bestonden er te dien tijde gilden en maatschappijen van alle soorten, doch degenen, die de behendigheid in het schieten voor doel hadden, waren zonder tegenspraak de belangrijkste.

Gelijk ten huidigen dage, schoot men er met den boog op de wip, naar de houten gaaien of op den doel naar de roos.

Doch de Kolveniers, die het vuurroer of de buks tot wapen hadden, waren overal het hoogste in aanzien: zoodat buiten de voornaamste poorters, ook de edellieden er deel van maakten.

't Was bij hen immers niet alleen te doen een aangenaam tijdverdrijf te hebben; hunne behendigheid in het hanteeren van de buks was in tijde van oorlog van groot gewicht, want toen was dit het eenig vuurwapen, daar het geweer of zelfs het musket, (2) eerst later in voege kwamen.

Daarom ook werden de Kolveniers door de Vorsten aangemoedigd en geen zeldzaam feit was het, koninklijke geschenken als prijzen uitgelooft te zien.

Men had insgelijks een schietdag, of beter een «Colfdach», om de benaming onzer voorouders te gebruiken.

Doch eens in 't jaar greep de «Groote Colfdach» plaats. Het was een wedstrijd, waar al de Kolveniers van den lande mochten aan deelnemen. Buiten den uitgelooften prijs ontving de overwinnaar eene andere onderscheiding, waarop hij niet weinig preutsch was, namelijk, hij werd voor één jaar Koning uitgeroepen.

Kon hij drie jaar achtereen die meerderheid behouden, ja, dan was het iets buitengewoons en de behendige schutter werd tot het keizerschap verwezen.

Zoo iets was zeer zeldzaam en alleen de ouderlingen geheugde het een keizer gekend te hebben.

En nochtans, dit jaar bestond daartoe groote mogelijkheid, ja, het was zelfs waarschijnlijk dat er een keizer zou uitgeroepen worden.

Inderdaad, een jongeling van Audenaarde, jonkheer Johan Van den Dycke, heeft reeds twee jaar achtereen den titel van koning weten te veroveren.

(2) Het musket, vuurwapen, dat vóór het geweer gebezigd werd, kwam rond de jaren 1527 in gebruik.

Hoe zou het vandaag afloopen?

Dat is de vraag, die iedereen zich stelt, maar de Audenaarsche Kolveniers zelve schijnen er niet aan te twifelen.

— Jonkheer Van den Dycke zal keizer wezen, verklaarden zij aan wien het hooren wilde.

's Zondags te voren zijn de Kolveniers van de stad te zamen geweest en de jongeling heeft getoond dat er geen behendiger schutter in de gilde is dan hij: niemand heeft hem de loef kunnen afsteken.

Ondertusschen komt het volk meer en meer naar den «Gekroonden Handboog» gestroomd.

Deze is een voorname landherberg langs de groote baan.

Voor de deur prijken er weelderige lindeboomen, die hun loovergewelf over de houten banken en tafels uitspreiden.

In hunne verkwikkende schaduw heeft het volk reeds plaats gevat; het licht, klapt drinkt en joelt.

Ook in de ruime gelagkamer wemelt het van schutters, die zich aan de schenkbank verdringen.

De waard en de waardin hebben werk met tappen en zouden met zeven handen tegelijk de glazen moeten kunnen bestellen.

Een zestal deernen, met roode of blauwe jurkjes en met witte kornet op het hoofd, trachten zich een weg te banen, elk met een groot tinnen blad in de hand, waarop potten en bekers dicht opeen staan gepakt.

Want ze hebben niet alleen het voorplein te bedienen.

In den hof is het meeste en het schoonste volk.

Dàar, onder de boomen, bevindt zich een bonte menigte van mannen en vrouwen.

Overal in de takken waaien wimpeltjes en vlaggen, terwijl kettingen uit bontkleurige papieren schakels vervaardigd, als festoenen van stam tot stam loopen.

Eenige der bijzonderste en meest gezette poorters van Audenaarde bevinden zich te samen in een groep en zien met welwillenden glimlach en deelneming de vreugde van de jongeren na.

— Men zou niet zeggen dat wij door zulken vreeselijken oorlog bedreigd zijn, spreekt een zestigjarig man, met een goedig, doch nadenkend voorkomen.

— Is het dan zoo ver, meester Van Balaer?

vraagt hem een andere uit de groep.

— Ja, Frans de Eerste kan het niet langer verkroppen. Hij blaakt van ongeduld om in het worstelperk te treden.

— Omdat hij naijverig is op onzen jeugdigen keizer!

— Dat is de ware reden.

— Maar zoo ver is het toch nog niet, dat de oorlog verklaard is.

— Neen, maar hij is onvermijdelijk. Ik heb daar even vernomen, dat Karel tegen den 15n dezer de Staten der Nederlandsche provincieën te Gent heeft bijeengeroepen, om nieuwe lasten te heffen en maatregelen te nemen voor den aanstaanden krijg. De vijandelijkheden zullen te Doornik beginnen.

— De stad zal niet gemakkelijk om nemen zijn, meester van Balaer. Zij heeft een sterke vesting. (1)

— En een niet minder sterk garnizoen, voegde er een derde persoon bij.

— Twee zaken die van de Waalsche stad een gevaarlijke buurt maken voor Vlaanderen, vervolgde de oude man, dien men meester Van Balaer had genoemd.

— En ons Audenaarde zal, als grensstad, eerst te lijden hebben van de vijandelijkheden.

Nu vertelde heer Van Balaer, hoe Frans de Eerste sinds lang onderduims werkte aan de noodige toebereidselen.

— Maar, voegde hij er bij, onze wakkere Keizer Karel, die niet stekeblind is, heeft ondertusschen geen tijd verloren. Het is maar een jongeling van twintig jaar, doch ik geloof dat hij de kaas van zijn brood niet zal laten halen door den Waalschen vorst, en dat Vlaanderen in hem mag berusten.

Anderen mengden zich nu in het gesprek.

Een hunner beweerde dat de keizer reeds meermalen door Audenaarde was gekomen, slechts als een gewoon edelman gekleed, om met eigen oogen het oorlogsterrein te gaan opnemen.

Maar die laatste bewering werd algemeen met een ongeloovig schouderophalen bejegend.

Dat een groot vorst gelijk Keizer Karel anders kon uitgaan dan omstuwd door een schit-

terenden drom ridders en lijfstafofficieren, zie, dat zou men het grootste gedeelte der burgers van Audenaarde niet aan het verstand hebben gebracht.

Zeker was het dat, ondanks het feest, velen der oude burgers er ernstiger uitzagen dan naar gewoonte.

Hoe zou de aanstaande oorlog afloopen?

't Was immers de ervijand van Vlaanderen, die weer onze vrijheid bedreigde en onze rijkdommen begiurde! Zij zouden weer komen, de bloedronken soldaeniers van den «Waalschen vorst», die reeds zoo dikwijls naar den duurbaren geboortegrond kwamen afgezakt met bezemtjes op hun pieken, waarmee beduidende dat men alles zou schoon vegen!

Zeker, men dacht met billijke fierheid aan den Guldensporenslag (1), twee eeuwen te voren geleverd, en dit gaf moed en betrouwen, maar Roosebeke was daar als een verschrikkelijke tegenhanger, en dit deed de hoorden niep nadenken en bekommerd op de borst nederzakken.

Doch de jongeling met den onbezorgden levenslust, die hunne jaren eigen is, lieten het zich zoo nauw aan het hart niet komen.

't Ging oorlog worden, goed, men zou er dapper op slaan. En hunne vuurroeren zwaaiende, riepen zij dat ze wisten, hoe ze die moesten hanteeren.

Zij mochten komen, de Franschen; eens te meer zouden ze kennis maken met de Vlamingen.

Nu was het feest en hadden zij wat beters te doen, dan over Staatszaken te praten.

Zie, daar kwamen de poorteressen aan met hunne dochters, sierlijk en rijkvol opgesmukt, met diezelfde weelde, bevalligheid en schoonheid, die eens eene Fransche koningin met spijt en afgunst vervulde. (2)

De moeders mochten nevens de schoone Vlaamsche meisjes gaan; er werd toch menig

(1) Men weet dat de zegepraal der Guldensporen behaald werd den 11 Juli 1302.

(2) De gemalin van den Waalschen vorst Philips den valschmunter riep te Brugge uit, toen zij de pracht van de Vlaamsche vrouwen bemerkte: «Ik meende hier alleen koningin te zijn, en ik zie er met honderden» Deze koningin is door de geschiedschrijvers zeer streng beoordeeld geworden.

(1) Die vesting werd slechts kort te voren gebouwd in de jaren 1513 tot 1518, wanneer Doornik onder de Engelsche kroon stond.

lonkje gewisseld, en meer dan één jongeling mocht zijn toekomstig levensheil lezen in den warmen blik van twee reine oogen, zoo blauw en zoo helder als Vlaanderens blauwe hemel.

Daar kwamen reeds de magistraten in donker fluweel, in mantels, met roode zijde gevoerd en met den degen aan de heup.

Hé! Daar was ook Zotte Hans!

Heel Audenaarde kent hem: het is een nar van het volk, de nar van de stad.

Frans de Eerste heeft Triboulet als hofnar, Audenaarde vermaakt zich met Zotten Hans.

Nauwelijks verschijnt hij in den tuin, waar het reeds krioelt van de menigte, of één kreet gaat op: «Daar is Zotten Hans!»

Wat een potsierlijke figuur.

Een groot hoofd, dat bijna zonder hals op de breede zware schouders staat, een gebochelde borst; gespierde zware armen en korte, magere beentjes.

Het hoofd bijzonder, waarop een muts prijkt uit vier, vijf schreeuwende kleuren vervaardigd, verwekt den lach bij de mannen en den schrik bij de vrouwen en kinderen.

Het voorhoofd is bolvormig, de oogen klein, maar schalks en verstandig, soms listig en zelfs kwaadaardig; de breede platte neus wipt naar omhoog; de lippen zijn dik en omgekruld als van een neger; de breede, krachtige kaaksbeenderen springen vooruit onder de oogen, terwijl de ooren niet langs het hoofd lagen, maar recht vooruitsprongen, zoodat men zijn hoofd van verre voor een pot zou genomen hebben met twee ooren.

Hij droeg een afgedragen fluweelen plunje, dat de een of andere edelman hem zeker had toegeworpen.

— Hé, Zotte Hans! Dag, zotte Hans!

— Dag, Audenaardsche gekken! Houd uw hoeden maar op, ge moet u niet ontdekken — voor Zotten Hans, — gij zijt allen mijn broeders, o, mans! — En gij, rijk uitgedoste vrouwen, — zoo kakelbont als de staart der pauwen, — en gij dochttertjes, zoo belust op trouwen, gij frissche schoonen, — met rozige lipjes en blozende koonen, — gij zijt allen mijn vriendinnen, — mijne zusters in gekheid, mijne bevallige zottinnen, — Zotte Hans groet u en zijn familie gansch. Gij zijt allen mijn nauwe bloedverwanten en mijn naaste magen, — en daarom kunt gij allen Zotten Hans en kan Zotten Hans uliê verdragen!

— Bravo! bravo! riepen eenige jongelin-

gen, terwijl de meisjes giegelden met den rijmenden nar.

— Komt gij meeschieten voor koning, Zotte Hans?

— Neen, jongens, neen, dat woord koning, — dat voor u klinkt zoo zoet als honing, — heeft voor mij geen zin. Hetgene ik bemin, — is een goede nap, — vol schuimend bier, — en vooral niet te slap, — een lekker flesch wijn doet mij nog meer plezier, — en verder kunt gij allen, — mij zoodanig bevallen, — en met uwe zotte streken, — en uwe belachelijke gebreken, — mij zoo hartelijk vermaken, — dat, ware ik niet bijzonder wijs, ik op den duur nog stapelgek zou geraken!

— Een lied! een lied! riep men nu van alle kanten.

— Drinken en zingen, antwoordde de nar — zijn twee goede dingen, — maar 't een kan moeilijk zonder 't ander gaan. — Heeft het Audenaardsch volk mij verstaan?

Aanstonds werd Zotten Hans een volle kruik bier toegereikt. Hij zette haar aan den breeden mond, en goot, zwolg en bleef gieten, tot zij ledig was tot op den bodem. Daarna plaatste hij haar doodbedaard op eene tafel.

— Wat moet ik zingen, riep hij dan. Van de «Vier Heemskinderen», die uit rijden gingen? Of wil ik u wat mededeelen uit de laatste mysteriespelen? Of houdt gij, gekken, meer van «Cluyten» (1). Ik doe het voor niet en elders kost het u duiten.

— Zing maar op, Hans, zeide men nu, want het is bijna drie uur, en dan begint de wedstrijd.

De gebochelde sprong op een tafel en begon een kluchtlied af te deunen, waarvan de afgescheepte vrijers, bedrogen echtgenooten, krakeelende vrouwen schering en inslag vormden, maar met zulke doorschijnende en bijtende zinspelingen op tegenwoordige personen, dat menigeen Zotten Hans naar den nikker wenschte.

Ondertusschen kwam een jongeling den Ronschen heireweg afgestapt in de richting der groote feestelijke herberg.

Die hem zagen, keken hem na.

De mannen toonden hem aan de vrouwen: de vrouwen aan de kinderen.

— Zie, daar is jonkheer Van den Dycke! ging het van mond tot mond. Als hij vandaag

(1) Kluchten.

overwint in den wedstrijd, is hij keizer der Kolveniersgilde.

Jonkheer Johan Van den Dycke was nu de held van den dag!

Omtrent vijf en twintig jaar oud en de zoon van den rijksten koopman van Audenaarde, daarenboven begaafd naar geest en lichaam, mocht hij het leven met vreugdigen blik inkijken.

Het was nochtans een ernstige jongeling, stil en zelfs een weinig weerhouden in zijne manieren, doch oprecht van inborst en goed van hart.

Opgeruimd stapt hij echter ditmaal over de baan, en het geluk stond in zijne bruine oogen te lezen, terwijl een lichte blos zijn wangen kleurde, die gewoonlijk maar bleek waren.

Hij hoopte wel dat het voor hem een dag van triomf zou wezen.

Hij wist dat al de bijzonderste ingezetenen van Audenaarde reeds in den «Handboog» waren en hem straks als overwinnaar gingen begroeten, als keizer uitroepen.

Hij twijfelde er niet aan want reeds des morgens had hij zijn vuurroer beproefd en telkenmale den kogel in de roos gejaagd.

Al de schoone vrouwen van Audenaarde, feestelijk uitgedost, zouden er zijn om hem toe te juichen.

Een harer zou door den Schout worden aangeduid om hem het zijden lint om te hangen na de overwinning, terwijl de eerste magistraat hem den prijs, die ditmaal een gouden en kunstig gedreven beker was, zou overreiken.

Doch, het was niet de titel van keizer, het waren de toejuichingen niet zijner medeburgers, zelfs niet 't handgeklap der vrouwen, veel minder nog het kostelijk kleinood, die hem de aanstaande overwinning zoo duurzaam maakten.

Neen, indien zijn hart van te voren reeds klopte van eene zalige aandoening, dan was het, omdat hij wist dat er ééne zou wezen, die alles voor hem was, wier zachtstralende oogen getuigen zouden van zijn zegepraal en aan wier voeten hij alle eer als eene hulde wilde neerleggen.

Midden zijn triomf zou hij slechts aan haar denken, en slechts blikken hebben voor haar, en daaraan zou de jonge maagd zeker gevoelig wezen.

Zij zou deelen in zijne zegepraal, zij zou hem toejuichen, hare handjes zouden klappen voor hem, hare lippen zouden hem geluk wenschen, hare oogen zouden stralen van geluk, misschien vochtig worden. Oh! dit vooruitzicht deed een jubelzang in zijn hart opstijgen en maakte hem de overwinning zoo duurzaam, dat hij haar ten koste van zijn bloed zou gekocht hebben.

Zoo denkend, was jonkheer Johan Van den Dycke den «Gekroonden Handboog» genaderd

Daar mocht hij reeds een voorsmaak genieten van zijne aanstaande zegepraal.

Nauwelijks had men hem bespeurd, of een kreet ging op:

— Leve jonkheer Van den Dycke!... Leve de koning der Kolveniers.

Anderen gingen den uitslag van den wedstrijd reeds vooruit en schreeuwden:

— Leve de keizer onzer gilde!

Johan groette minzaam en ging naar de plaats, waar de Schout zich bevond met de bijzonderste poorters van Audenaarde. Allen waren opgestaan om hem te ontvangen en menig jong meisje had op dit oogenblik de oogen op den jongeling gevestigd.

De Schout drukte den wensch uit, dat hij overwinnaar zijn mocht; daaraan, verklaarde de magistraat, is niet te twijfelen, en hij wist er bij te voegen dat het geleden was van toen Constantinopel door de Turken werd ingenomen — dus 68 jaar — sinds er in Audenaarde nog een keizer der gilden werd uitgeroepen.

Ook zotte Hans kwam naar den jongeling aandedribbeld.

— Ach! schreeuwde hij, laat toe, dat ik van louter vreugde lach; — is daar nu de Keizer van den dag — Welkom, jonkheer Van den Dycke, — die hoopt den lauwer weg te strijken, — om een jaartje met een titel hier te kunnen prijken! — of ge toch niet lachen zoudt! — Gij krijgt een kroon van klatergoud; — en daarom is uw vreugd zoo groot! — Ik lach mij dood! — Maar, jonkheer, opgepast; — zie toe, dat u de ontroering niet veriaat, — of dat gij u niet vergist — en zoo de roos niet mist! — Een slechte streep — en 't Keizerskroontje is om zeep. — Ai mij! wat is nu toch de wereld, — ik ben bemodderd en gij zijt bepereld! — En wie nog 't langste lachen zal van al, daartoe heeft Zotte Hans — nog vast de meeste kans!

De jongeling lachte eens, maar toch deed

Ook Zotte Hans kwam naar den jongeling aangedribbeld. (Blz. 336)

de scheits van dit wanschepsel hem zeer. 't Was of die hem noodlottig zou wezen.

— Toe, jonkheer Vanden Dycke, vervolgde Hans onverbiddelijk, gij moogt eens over mijnen bult strijken, — dat brengt geluk meé en doet onheil wijken, — hoe! gij wilt niet — maak dat gij mij nog ooit zoo mild ziet! — maar als straks de kansen tegengaan — moet gij daarom uw stok niet stuk of krom op mijnen bochel slaan! — hi! hi! Hans weet het wel, — de wereld is een schoon komedie-spel!

De zotskop zou nog voort gegaan zijn met den jongeling te plagen doch, nu liep er een gemurmur van eerbiedige bewondering door de groepen der mannen, terwijl de vrouwen navorschend toekeken.

De menigte maakte overal ruimte, terwijl men fluisterde:

— Jonkver (1) Jannekin is dààr!

Het bedeelde meisje, hoe zedig zij ook was, moest onwillekeurig de hulde opmerken, die uit aller oogen aan hare schoonheid werd gebracht.

Dit deed haar blos verhoogen, waardoor zij er nog verrukkelijker uitzag.

Zij was echter niet zoo schuchter, dat zij in hare bedeesdheid onbevallig en stuursch ten gronde bleef staren en zij niet meer wist hoe zich te houden, hetgeen dikwijls het geval is

(1) Jonkver. Verouderde vorm, zooveel als jonkvrouw.

van schoone meisjes in dergelijke omstandigheden, waardoor zij zich gek aanstellen.

Neen; met een vriendelijken en vrijmoedigen oogopslag keek zij om zich heen, groette eenieder, terwijl zij met sierlijken tred naast eene bejaarde vrouw ging, bijna gansch weggedoken in eene zwarte zijden falie.

Johanna Van der Gheenst was het schoonste meisje, was de bloem van Audenaarde.

Zij stamde af van een adellijke familie, waarover de lezer verder meer zal vernemen, doch die in een bekrompen toestand was gevallen.

Johanna Van der Gheenst, wier naam in onze nationale geschiedenis geboekt staat, was toen — in het jaar 1521 — een meisje van ongeveer negentien jaren, slank en rijzig van gestalte, en in den vollen bloei harer schoonheid.

Alhoewel hare kleedij eenvoudiger was dan die der andere jonkvrouwen, blonk zij tusschen hen uit gelijk een parel.

Haar gelaat was beeldschoon.

Groote blauwe oogen, vol diep gevoel, vol innigheid, vol zachten ernst, maar tevens vol zonnige vroolijkheid, straalden onder lange donkere wimpers en spreidden als een weer-glans harer teedere ziel over het gansche gelaat.

De wenkbrauwen vormden twee sierlijke bogen, waarop het verstandige leliënvoorhoofd rustte; de wangen, teeder met rozen bewaasd, de edele teekening van den neus; de kersroode lippen; de fijne, doch tevens mollig afgeronde kin en de hals, slank, sierlijk, zacht en blank als zwanendons, dit alles vormde een geheel, dat de dichter er voor zoude geknield hebben als voor de belichaming van zijn ideaal.

Johanna was haar naam, doch men had hem tot Jannekin verzacht, en als zij des Zondags in de hoogmis zat, vergat er menig jongeling te bidden, om hare heerlijke rijzige leest en het goudblond harer gekuivelde lokkenpracht te bewonderen.

Wel klopte menig hart voor haar, doch wie durfde op haar hopen!

Is het niet, of een buitengewone schoonheid de stouthed verlamt der jongelieden?

Er mengt zich dan in de liefde een gevoel van zelfwantrouwen, een gevoel van onmogelijke verwezenlijking, een gevoel gelijk den armen herder bezielt, die op eene koningin

zou verliefd worden.

Zelfs de zonen der aanzienlijkste en vermogendste familiën hadden aan Jannekin de liefde niet durven verklaren, die hunnen boezem deed kloppen.

Er was toch een, die haar trouwer en inniger lief had, dan de anderen en die niet leefde dan voor haar.

Hij had dit wel betoond, maar nooit had hij rechtstreeks zijne liefde durven verklaren.

Ook was er niemand, bij wien haar komst meer ontroering had verwekt dan bij hem, dan bij Johan Van den Dycke, de held van den dag, die alleen zoo vurig naar den prijs haakte voor haar.

Doch een veertienjarig jongetje, gekleed gelijk een schildknaap, zet nu een trompet aan den mond en bazuint dat de wedstrijd gaat beginnen.

De Kolveniers komen langs alle kanten toegesnel.

De Schout is recht gestaan. Hij verklaart den jaarlijkschen grooten «Colfdach» geopend.

Hij ontbloot daarna een kostelijk lederen schrijn, waaruit hij een gouden beker neemt, kunstig gedreven; deze zal den overwinnaar geschonken worden.

Nevens den beker ligt een blauw lint, waaraan eene bronzen medalie gehecht is, waarop de wapens van Audenaarde zijn gegrift langs eenen kant, en waarvan de andere zijde eene vermelding draagt, luidende: «De Stad Audenaarde aen den winnaer van den Colfdach, Juli 1521».

De schout neemt het lint en eenige stappen doende in de richting, waar mejonkvrouw Johanna Van der Gheenst zich bevindt, zegt hij haar:

— Jonkver, wij zijn overtuigd, dat de toekomstige overwinnaar van den wedstrijd uit geene zoetere handen dit lint zou kunnen ontvangen dan uit de uwe. Gelieve zoo goed te wezen, deze medalie den toekomstigen Koning aan den hals te hangen... en het zal waarschijnlijk zelfs een Keizer zijn! voegde hij er lachend bij.

Jannekin boog en bedankte en hare wangen werden wat roziger.

Jonkheer Van den Dycke, die in de nabijheid stond, verwisselde zijne taanmatte kleur tegen een warm roode.

Het zou misschien nog onopgemerkt voor-

bij gegaan zijn, doch Zotte Hans mengde er aanstonds zijne bijtende onbeschaamde scherts bij:

— Ik ben toch nuchter? riep hij uit. — Goeie Hemel, wat is die jonkheer Van den Dycke schuchter! — Hoefdet gij, jongen, zoo groot te worden, — om nu zoo rood te worden! — En ziet jonkver Jannekin eens blozen. — Waarachtig, waarachtig, het zijn twee rozen! — Och, mijn tortelduifjes! — Ze zijn nog zoo groen, de duifjes!... De vogeltjes, die te vroege zingen, — komt poezemin den nek omwringen.

— Zwijg ezel, riep de schout vertoornd op dien onuitgenoodigden rustverstoorder.

— Thans is Zotte Hans weer een ezel, ging de onverbeterlijke spotvogel voort — Gij gebiedt; ik houd me zoo stil nu als een wezel. — Alhoewel een ezel mag balken. — Maar men beziet mij hier met oogen, gelijk van bloed-dorstige valken! — Ja, ja, ik zwijg, ik zwijg!

— Eer ik hier nog troef krijg. — Bijzonder van den verliefden heer Van den Dycke, — die mij beziet, als wou hij me doodkijken.

En fluitende tusschen de tanden, met de handen in de broekzakken, ging de bultenaar wat verder tusschen het volk zijn spotziekte botvieren.

Men begrijpt hoe pijnlijk de schimpende woorden van het wanschepsel voor den jongeling waren.

Zijne liefde was iets innigs, iets teeders; zij lag diep in zijn hart; hij bestopte haar, gelijk de vrek zijn kostbaar goud.

En die gemeene kinkel wierp dit zoet en lang gekoesterd geheim daar brutaal als prooi aan den lachlust van het volk; dit monster kwam met zijn grove handen het fijne rag van gevoelens uiteenrukken.

En dit in tegenwoordigheid der aangedenene!

Zij ook moest daardoor lijden, want aller oogen hadden zich vriendelijk, ja, doch tevens plaagziek, op haren verlegen bos gevestigd.

Dit was zeker voor de jonkvrouw een onaangenaam oogenblik, want zij bezat die liefde niet, welke alles trotseert en die fier is in vollen dag te pralen.

Of beter: bezat zij wel liefde? Neen, want liefde doet lijden, en het meisje had nog de smart des harten niet gekend.

De jongeling gevoelde dit wel en nu vreesde

hij, dat zij boos op hem zou wezen, dat zij hem de uitgestane verlegenheid zou ten kwade duiden, omdat hij er de onrechtstreeksche, doch onvrijwillige oorzaak van was.

En inderdaad, jonkver Van der Gheenst hadde op dit oogenblik gewild, niet op het feest te zijn of mogen lijden, dat Johan er niet tegenwoordig was.

De jongeling was somber en droevig geworden.

Zijn dag van zegen en triomf, gelijk hij gemeend had, scheen een dag van vernedering en tegenslag geworden.

Doch het sein was gegeven... de wedstrijd was begonnen.

Elke kolvenier wachtte zijn beurt af, de schoten der voorbijgangers beoordeelende.

Voor elk was er eene afzonderlijke papieren schijf, die een klein zwart kringetje als roos in het midden droeg.

Die twee maal de roos misten op de vijf schoten, welke eerst aan elken kolvenier werden toegestaan, waren verwijderd uit den kampstrijd.

Toen de beurt kwam aan jonkheer Van den Dycke, had deze zijne kalmte herwonnen door zijne wilskracht.

Vijfmaal achtereen joeg hij den kogel in het hartje van het zwart ringetje.

Algemeen juichte men toe, doch dat was in verre na de overwinning nog niet.

Niet minder dan tien andere schutters waren erin geslaagd vijfmaal achtereen de roos te treffen.

Nu begonnen de besten — degenen, die tenminste drie rozen hadden — opnieuw te kampen, in tien kogels ditmaal.

Drie bleven er over met tien rozen, en bij hen was jonkheer Van den Dycke.

Tusschen hen zou nu de strijd voortgaan.

Op vijftien schoten waren er twee, die dertien rozen teekenden, doch jonkheer Johan miste niet ééne.

Hij was de overwinnaar!

Een langdurig gejubel ging op tusschen de menigte en bleef geruimen tijd aanhouden.

— Leve de Keizer! Leve de Keizer! schreeuwde men.

Een ruiter, die den Ronschen heireweg volgde in de richting van Eename, werd door dit rumoer getroffen.

Hij hield stil voor den «Gekroonden handboog», en riep den waard, aan wien hij een

pint bier bestelde, zonder van zijn paard af te stijgen:

— Wat is hier gaande, baas? vroeg hij.

— Het is groote Golfdach, mijnheer.

— Ah! men schiet om prijs!

Op dit oogenblik werden de kreten herhaald:

— Leve de Keizer! Leve de Keizer!

Verwonderd keek de jongeling op en murmelde:

— Wat beteekent dat?

De hospes bracht nu de pint.

— Feest men Zijne Majesteit den Keizer ook vandaag? vroeg de jongeling.

— Den Keizer wel, heer, maar Zijne Majesteit niet, antwoordde de baas lachend.

— Wat wilt ge zeggen?

— De Kolveniers hebben een keizer.

— Ah!

— Dat wil zeggen, dat jonkheer Van den Dycke, die reeds twee jaar Koning schoot, nu Keizer gaat uitgeroepen worden.

— Wel zoo, dien kollega wil ik zien!

— Zijt gij ook schutter, mijnheer?

— Ja, en ik ben Koning en Keizer geweest, voegde de vreemde jongeling er bij.

— Dat is een snoefhaan en een pochhans, dacht de waard bij zichzelf. Die melkbaard wil mij wat op de mouw spelden.

— Breng mijn paard, waar het wat eten en rusten kan, beval de jongeling, na uit den zadel te zijn gesprongen, en trad dan den «Handboog» binnen en begaf zich in den hof.

Wat was dat daar een leven!

De bickers werden ter eere van den gelukkigen overwinnaar, van den Keizer omhoog gestoken en leeg gedronken.

Zotte Hans was op een houten hek gekropen, van waar hij grinnikend, met een grooten pot bier in de hand, het feest nazag.

De Schout stond op en schelde met een bel, die voor hem op de tafel lag.

Langzaam kwam er eenige stilte.

— Als schout van Audenaarde, ga ik jonkheer Van den Dycke overwinnaar en Keizer uitroepen, en hem de prijzen overhandigen. Vooraleer den wedstrijd te sluiten, moet ik nochtans vragen, of er niemand meer is, van den vreemde of van de stede, die den prijs betwist.

Dit werd alle jaren zoo gevraagd, maar 't was een loutere formule. Die laatste uitda-

ging was nog nooit beantwoord geworden.

Doch nu riep er eene stem:

— Ik!

Al de hoofden wendden zich om naar den gene, die aldus sprak.

Was het een misplaatste gekkernij? Was het ernst?

Daar zag men nu een jongeling, dien nog niemand bemerkt had. Hij moest niet lang daar wezen.

Hij was blond, rijzig en knap, en de vrouwen konden er hunne oogen niet van afkeeren.

— Is dat ernst? vroeg de Schout.

De jongeling trad met veel zweirigheid en zelfvertrouwen vooruit, en zonder op de vraag van den magistraat te antwoorden, sprak hij:

— Het ergste is, dat ik geen vuurroer bij mij heb.

— Oh, dat is niets, er zijn er hier genoeg, sprak de Schout. De prijs is dubbel, vervolgde hij. Eerst hebt gij hier een beker uit echt goud.

— Hij is kunstig gedreven, sprak de jongeling kalm, zonder er verder aandacht op te geven. En verder?

— En indien gij overwint, vervolgde de Schout, dan zal die jonkvrouw u het lint met eene medalie der stad Audenaarde aan den hals hechten.

De vreemdeling blikte naar Johanna Van der Gheenst en gedurende eenige oogenblikken kon hij zijne oogen van haar niet afwenden.

Heel hoffelijk ging hij tot haar, kuste haar buigend de hand en sprak toen in zuiver Vlaamsch:

— Mejonkvrouw, alleen om dit lint uit uwe handen te ontvangen, zou men wenschen overwinnaar te zijn.

Zotte Hans had zijn waarnemingspost verlaten en bij dit onverwacht voorval was hij komen aandribbelen.

— Hi! hi! schreeuwde hij nu, hoe langer hoe gekker! — De zaak wordt maar eerst lekker. — Die ook kijkt naar goud.

— Maar 't schijnt dat hij des te meer van lief Jannekin houdt. — Jonkheer Van den Dycke, — daar hebt gij uws gelijke. — Menschen, nu gaan wij er belang aan hechten; — twee hanen die om eene hen vechten!

De nieuwe mededinger en Johan drukten elkander de hand.

Het scheen nochtans, dat de vreemdeling het met meer gulhartigheid en vriendelijkheid deed .

Johan keek ernstig, bijna ontevreden.

Oh! het was niet om den prijs te doen, maar die vreemdeling had door zijne stoutmoedigheid reeds meer verkregen van zijne Johanna dan hij zelf; hij had hare hand gekust en zij had dit niet alleen toegelaten, maar ze scheen zelf behagen te scheppen in de hulde, welke haar door dien hoffelijken jongeling werd gebracht.

Johanna bezag hem gedurig.

Zij moest hem schoon, edel, zwierig en welgemanierd vinden, want hij was dit allemaal.

— Men zou zeggen een prins, zei men tusschen het volk.

— Ik geloof, dat het een snoever is, sprak een andere. Hij heeft beweerd, dat hij reeds «Koning» en «Keizer» was geweest.

— Aan wien heeft hij dat gezegd?

— Aan den waard.

— Van hier?

— Ja, van den «Gekroonden Handboog». De baas komt mij het zelf te verzekeren.

— Wij zullen dit spoedig bemerken of hij een goed schutter is.

— Wie zijt gij? vroeg de schout zonder meer plichtpleging.

— Hoeft gij dat te weten, mijnheer? zei de vreemdeling.

— Gewis.

— Ik ben te uwer beschikking.

— Waar zijt gij geboren? vroeg de schout.

— Te Gent, mijnheer.

— Hoe is uw naam?

— Karel.

— Dat is uw voornaam?

— Ja.

— Maar uw familienaam?

— Ik heb er geen.

Een gemompel liep tusschen het volk.

— Die is niet fier! zeiden sommigen.

— Het zal een vondeling wezen, veronderstelden anderen.

— Neen, het moet een zoon zijn van een prins of van een edelman, dat ziet men genoeg.

— Zijt gij van adel? Hebt gij een blazoen? vroeg de schout.

— Ik draag het blazoen van Zijne Majesteit den keizer, antwoordde hij, zijn degen

toonende, waarop inderdaad het wapen stond van Keizer Karel: de dubbele adelaar van het keizerrijk en het schild, bekroond met de mijterkroon en omkranst van het Gulden Vlies. Daarbij de kenspreuk: PLVS OVLTRE.

— Ha, gij zijt in dienst van Zijne Majesteit, mijnheer, vervolgde de schout en op beleefden toon. Ziehier, mijn eigen vuurroer. Ik verzeker u dat het juist draagt.

— Ik zal zoo vrij zijn het eerst te beproeven, zei de jongeling.

Hij blikte eens rond zich, zag een wilden rozelaar boven een boompje uitkronkelen. Op het toppunt, aan het fijn stengeltje, wiegde er een roos zachtjes in den wind.

— Mag ik u dit bloemje aanbieden, edele jonkvrouw? sprak de jongeling tot Johanna Van der Gheenst.

Zij glimlachte eens en knikte.

De vreemdeling had reeds aangelegd en... knak!... Het roosje was gevallen.

— Hoezee! schreeuwden de Kolveniers, die tot hiertoe in afwachting bleven, of zij met een ijdelen pocher of met een meester te doen hadden.

Dit laatste was waar.

— Waar is het roosje? vroeg de jongeling kalm, zonder het minste acht te slaan op zijne omgeving en op de blikken der meisjes, die nu nog meer naar hem keken.

Van hand tot hand werd het bloempje boven het volk voortgegeven en de behendige onbekende schutter bracht het aan mejonkvrouw Jannekin, die het op hare borst stak. Dit verwekte weder een luid handgeklap van de omstaanders.

De arme jonkheer Johan, daar even nog de gevierde, de gefeeste, de held van den dag, was nu geheel vergeten.

Zoo is het volk: ongestadig in al zijn handelen, dat vandaag zijne goden van gister verbrijzeld.

Hij legt de grondvesten op drijfzand, die op populariteit wil bouwen.

Moeten wij het zeggen; het doet ons hartzeer.

Helaas, ook Jannekin dacht niet meer aan den braven Johan, die zoo vreugdig was geweest over zijne overwinning, omdat hij het snoer uit hare handen ging ontvangen!

Zoo ook is het vrouwenhart: onstandvastig, wisselziek, veranderlijk!

Maar verdient Jannekin wel dit verwijt?

Had zij aan Johan gezegd, dat zij hem beminde? Had zij hem bemind? Neen. Zij had alleen dezes huldebewijzen niet afgewezen.

Jonkheer Van den Dycke was deerniswaardig. Snel zag hij het gansche gebouw van zijn geluk in duigen vallen. Vruchteloos trachtte hij de aandoeningen van zijn hart te bemeeisteren. Zij stonden te lezen in zijn droeve oogen, waarachter men de tranen raadde, die alle oogenblikken dreigden te vóorschijn te komen.

De Kolveniers dachten dat hij schrik had zijn «keizerschap» te zien ontvallen; doch degenen die hem wat beter kenden, en voornamelijk de jonge meisjes, welke schrandere zijn in hunne zaken, begrepen dat het de gouden beker niet was, maar de schoone oogen van Jannekin, die hem hadden betooverd en dat hij die schoone oogen thans met behagen op een anderen jongeling zag rusten.

Ja, zijn voorgevoel zou zich dan toch verwezenlijken.

Het was een slechte dag voor hem.

De schout leidde persoonlijk de twee mededingers tot de schietbaan.

Nu was men op tafels en stoelen geklommen, om den wedstrijd te kunnen volgen.

Zotte Hans was tot in een perelaar geklommen en hing in de takken; daar zou hij, gelijk Zacheus in zijn vijgeboom, zijne toekomstige loopbaan vinden.

Het gezicht van den gebochelde grijsde boven de menigte als een saterskop; als de genius van kwaadaardigheid, list en schampere spotternij.

Zulke gezichten vindt men soms in oude kathedralen in steen of hout gebeiteld. Als kind wist ik er zulk een op een preekstoel staan en dikwijls kwam die kop als een schrikbeeld in mijn droomen spoken.

— Aan u de eer van te beginnen, mijnheer, sprak de schout. Jonkheer Van den Dycke heeft vijftien maal roos geschoten, vooraleer gij naar den prijs kunt kampen, moet gij gelijk staan.

— Dat is billijk, zei de jongeling.

Hij legde aan... pang!

— Roos! riep de aanschrijver.

Een ander schot... roos!... een derde... roos! Hij telde tot elf... roos!... twaalf... roos! dertien... roos!... veertien... roos!...

Nog één schot en jonkheer Van den Dycke was niet meer keizer.

— Vijftien... roos!

Een daverend handgeklap, een joelend gejuich steeg op uit de menigte.

De jongeling scheen gelukkig over zijn zegepraal.

Hij stond een weinig in de zon en zijn jeugdig gelaat, zijne heldere blauwe oogen, zijn blonde krullen glansden en trokken de harten aan.

Zijn eerste blik na de overwinning was voor Johanna geweest en deze had met meer warmte dan iemand anders in de handen geklapt.

Thans was zij niet meer beschaamd. Zij was gelukkig en fier, dat men haar openbaar uitverkoos.

En nochtans, zij kende dien jongeling niet; zij wist niets van zijn verleden, van zijn afkomst, van zijn naam! Had hij een naam?

Zij bekreunde zich om niets. Zij voelde zich tot hem getrokken; hij was haar oorbeeld.

Zoo verbeeldde zij zich vroeger in hare droomen de minnezangers en de ridders. Die kon het zwaard, de speren het vuurroer hanteren, maar gewis ook de lier.

De schout had ondertusschen een waardigheid aangenomen, die de vertolking was van de voornaamheid die hij in dit oogenblik hechtte aan het uitvoeren van zijn ambt. Hij immers moest beslissen in welke voorwaarden de wedstrijd zou worden voortgezet.

De afstand werd verdubbeld. De beide medekampers zouden driemaal schieten.

En het was de beurt aan jonkheer Johan.

Met droevigen blik greep hij het vuurroer; eerst was hij voornemens geweest slecht te schieten, dan kon hij huiswaarts keeren en moest hij zich niet langer in het openbaar laten folteren.

Maar het was zijn mededinger in de hand gewerkt en hem het terrein geheel overlaten.

— Begin! beval de schout.

Johan legde aan... roos!... roos!... en roos!

De beurt was aan den vreemdeling.

Johanna voelde haar hartje popelen, zij had schrik hem te zien verliezen.

Driemaal achtereen galmde de stem van den aanduider: roos!

Zulke kampers had men nog nooit ontmoet.

Was het niet onrechtvaardig hen te scheiden in hunnen triomf?

Dit gevoel beheerschte de omstaanders en vertolkte zich weldra in één kreet:

— Twee koningen!

— Ja, ja, twee koningen! herhaalde men in koor.

De schout glimlachte en knikte. Hij beaamde dit voorstel.

— Neen, zei de vreemdeling. Geen twee koningen, maar één keizer, die mijn behendige mededinger zal wezen, en een koning.

Nu jubelde men al te gelijk:

— Leve de keizer! Leve de koning!

Toen er een einde kwam aan de geestdrift, zei de schout, die opnieuw bekommerd scheen geworden te zijn:

— Er is een bezwaar, mijn medeburgers.

— Het reglement mag in zulk bijzonder geval overtreden worden, antwoordde men.

— Dat bedoel ik niet, wedervoer de schout.

— Wat is het dan?

— Hoe de prijzen verdeeld?

— Ah! liet de onbekende jongeling er op volgen, dat zal gemakkelijk gaan. De keizer, medekamper, verkrijgt den gouden beker. Ik het lint.

Maar die woorden deden de oogen vlammen van jonkheer Van den Dycke.

Zij, die zijne zachtheid en inschikkelijkheid kenden, konden er geen kop aan krijgen.

Welke horzel had hem gestoken?

— Neen, dat aanvaard ik niet, sprak hij besloten. Dat mijnheer den beker neme, ik verkies de medalie.

— Wel, jonkheer, wedervoer de blonde jongeling, ik laat de medalie... en houd alleen het lint.

— Neen, schudde hij. Ook dat niet.

Het was geen geheim meer, wat daaronder schuilde.

De twee kolveniers dongen niet naar den kostbaren prijs; ook niet naar de eer, maar naar het hart van Jannekin.

Arme Johan! Dien prijs hebt ge reeds verbeurd, want de schoone — of ziet gij het niet? — heeft geen oogen meer dan voor den vreemdeling.

Zotte Hans sloeg nogmaals den nagel op den kop, al uitroepende:

Het zijn geen mededingers

Maar hartedwingers!

Het zijn geen twee winnaars

Maar wel twee minnaars!

— Waarachtig! die gek heeft verstand, murmelde de onbekende. Ik moet dit kereltje in 't oog houden. Die zou elders kunnen die-

nen als in een boerenafspanning. Niet alle koningen hebben zulke slimme narren.

— Mijne heeren, sprak de schout, er blijft u dan niets anders over dan den strijd voort te zetten. Maar op welke wijze?

De vreemdeling ging tot jonker Johan.

— Wilt gij mij nadoen, messire? vroeg hij.

— Ik heb geen voorkeur, mijnheer, omtrent de wijze, die onze strijd moet beslechten.

— Welnu, daar is een breede, witte deur; elke kogel moet er een zwart stipje op maken; wij zullen er elk naar ons goeddunken de regelmatigste figuur op teekenen met een vijftigtal kogels. Aanvaardt gij?

— Ja, zei de Audenaarder.

— Maar wat zal de waard daar van zeggen? vroeg de schout. Zijne deur is dan beschadigd.

— Ziedaar, mijnheer de schout, eenige carolussen, die hem ruimschoots zullen vergoeden voor de geleden schade.

Dit zeggende, had de vreemdeling achteloos eenige goudstukken uit zijn gordel laten glijden, tot groote verwondering der brave zuinige burgers.

Men mompelde meer dan ooit «dat het een prins was».

Men maakte ruimte voor de witte stalpoort.

— Gelief te beginnen, mijnheer, zeide de vreemdeling tot jonkheer Johan.

— Aan u de eer, wedervoer deze. Daarenboven zal ik dan beter begrijpen wat gij bedoelt.

— Mij wel, zei de andere.

Dan boog hij zich tot het oor van den schout en fluisterde hem iets toe.

De magistraat glimlachte eens, en antwoordde, zonder dat iemand iets verstaan had:

— Ik ben bereid, sprak de jongeling dan. Men brenge ons elk vijftig kogels.

Oogenblikkelijk daarop begon de vreemdeling op de poort te schieten.

Drie vuurroeren werden gedurig door andere kolveniers geladen en met een wonderlijke snelheid vuurde hij ze af.

De zwarte stippen bezaaiden weldra het bovenste gedeelte van het blanke vlak, maar niemand begreep wat dit figuur beteekenen moest.

Alleen de schout lachte voortdurend en knikte bij elk schot, daarmede beteekende

dat het juist getroffen was.

Het volk staarde verwonderd op die stipjes.
Wat beteekent dat?

Het scheen hun wel toe dat er eenige zekere regelmatigheid in was, maar toch, dit zeide hun weinig.

De jongeling lachte tevreden. Hij vroeg een stuk houtshool en nu las men duidelijk:

JOHANNA

Men juichte, men joelde, men jubelde, men lachte, men klapte in de handen, dat er geen einde aan kwam.

De jonkvrouw Johanna Van der Gheenst bloosde van vreugde en met een blik uit helder stralende oogen vol dankbaarheid en liefde bedankte zij den knappen schutter.

Wat was ze fier, in het openbaar door hem aanbeden te worden!

Maar wie het meeste rumoer maakte, was Zotte Hans. Die kraaide van geluk en babbelde iets op rijm, dat echter in het gerucht verloren ging.

Hij was tevreden het bedrukte en somber gelaat te zien van den ongelukkigen jonkheer Johan.

Deze hield strak den blik op dien naam gevestigd.

Het was nu zijne beurt om zijne behendigheid te toonen, maar het vuurroer beefde in zijne handen.

Zijne nederlaag was onvermijdelijk.

Hij begon te schieten, maar reeds na het derde schot was de kans verkeken.

De kogels, in plaats van een rechte lijn te vormen, als men er een streep langs trok, maakten een driehoek.

— Ik heb verloren, sprak hij uiterlijk kalm en zijn buks nederzettende.

— Neen, sprak de vreemdeling, de beker blijft uw eigendom.

— Ik weiger, mijnheer, luidde het antwoord.

— Heb ik u verbitterd? vroeg de gelukkige winnaar.

— Gij hebt eerlijk uwe meerderheid bewezen, mijnheer, zei Johan kalm en deftig. De prijzen komen u toe; ik weiger alleen te aanvaarden wat mij niet behoort.

— Nochtans, mijnheer...

— Neen, het zou een aalmoes wezen, die ik niet kan aannemen. Ik dank u niettemin voor uw vriendelijk aanbod en heb de eer u te groeten.

Schijnbaar onverschillig groette Johan zijn medekamper, den schout en de omstaanders.

Hij boog diep voor mejuffer Johanna van der Gheenst. In zijn oogen kon men wrok noch bitterheid bespeuren, alleen waren zij droevig, en vertoonden eene smartelijke gelatenheid.

Zijne vrienden vermijdende, verliet hij den samengepakt volksdrom.

Bijna ongemerkt kon hij den «Gekroonden Handboog» verlaten.

De blikken waren niet meer op hem gevestigd. Hij was de held niet meer van den dag.

Hij sloeg den weg in naar Audenaarde, alleen met zijne sombere gedachten.

Dien dag had hij alles verloren.

Toen hij te huis kwam, sloot hij zich op in zijn kamer. Daar liet hij zich op een stoel nedervallen, met het hoofd tusschen de handen en weende lang en bitter.

En midden zijner tranen en zijn gesnik, sprak hij luid den naam uit der altijd aangebedene Johanna, wier beeld nu tergend voor hem oprees.

Hij zag haar van vreugde blozend, het snoer om den hals hangen van den vreemdeling; hij zag haar in vollen luister harer schoonheid, de zachte, liefdevolle oogen gevestigd op zijn mededinger. En dit visioen martelde hem feller dan een lichamelijke pijn had kunnen doen.

En het was geen ijdel leed, dat hij zich voorspiegelde, gelijk geliefden dikwijls doen, zich verlustigende in de wrange liefdesmart, die zekere lieden aantrekt gelijk de afgrond doet op zenuwachtige gestellen.

Neen, zijn verbeelding tooverde hem alleen de nare waarheid voor de oogen.

Inderdaad, was men ondertusschen tot de bekroning van den «Koning» overgegaan.

De schout reikte hem met eenige woorden van gelukwensching den gouden beker over, doch de vreemdeling zei dat deze ten voordeele van de armen van Audenaarde mocht verkocht worden.

Dit baarde niet weinig opzien bij de bevolking.

Wie mocht degene zijn, die zulk kostelijk geschenk weigerde?

Dan naderde hem mejonkvrouw Johanna van der Gheenst.

Deze was geheel veranderd.

De oude vrouwen bezagen haar met zekere

bitsigheid, terwijl zij bedenkelijk en afkeurend het hoofd schudden.

Was dit het zedige, ingetogen meisje, dat zij tot dan toe hadden gekend?

Geheel haar hart stond in haar prachtige, blauwe oogen te lezen.

Zelfs hare schoonheid had eene gedaante-
verwisseling ondergaan. Zij had iets wereldsch gekregen.

Tot hiertoe was zij een voorbeeldig model voor een Van Eyck of een Memlinck geweest om hunne hemelsche Lieve Vrouwe te schilderen.

Nu straalde hare schoonheid met groteren luister, maar zij was meer heidensch geworden en de «Renaissance», waarvan de dageraad gloorde, hadde haar als een onberispelijke Venus op het doek getooverd. Het was de maagd in wie de liefde ontloek, het hart sneller deed jagen, en de oogen vichtiger deed schitteren.

De vreemdeling boog voor haar en ontving het lint, dat zij hem om den hals hing.

— Mejonkvrouw, sprak hij, aan dezen prijs alleen hechtte ik waarde. Ik hadde er mijn leven voor willen wagen. Dit lint is mij kostbaarder dan een koningskroon. Slechts met mijn bloed zou men het mij kunnen ontnemen en daarom zal ik het hier dragen.

Dit zeggende, maakte hij er de bronzen medalie van los en bond dan het lint aan het gevest van zijn degen.

Het wapen blikkerde in zijn handen, en de scherpe punt priemde vooruit, als wilde hij zeggen: Wee dengene die het lint zou aanraken, dat aan mijn gevest is gesnoerd.

De jonkvrouw begreep dit uit de houding van den jongeling.

Zij wierp hem een blik toe, die duidelijk be-
teekende:

— Ik bemin u!

De jonge lieden klaptten in hunne handen; de gezette mannen glimlachten in hun baarden en murmelden:

«O, die liefde! Wat is dat toch een guitig snaakje. Het hartje der koude Johanna is getroffen, en zij neemt zelfs geen voorzorg om het te bestoppen».

Alleen de oude vrouw met zijden falie, die de jonkvrouw begeleidde, en die dezer dienstmaagd was, had niets opgemerkt.

Zij bleef vroolijk lachend en knikkend, geheel vergeten, en zonder den misten argwaan

het schoone koppel aanschouwen, dat daar naast elkander stond in het rozig zonlicht van dien Juliavond.

Een weinig later, toen de vreemdeling bemerkte dat de zonkogel reeds laag aan de westerkim hing, en schuins door de boomen priemde, vroeg hij zijn paard.

Hij nam een hoffelijk en teeder afscheid van jonkvrouw Johanna van der Gheenst en drukte een langen kus op hare hand.

De blonde jongeling streelde zoo aange-
naam haar hand, die zij zoo graag daartoe leende, en het was of eene onbekende prikkeling door hare aderen stroomde.

— Tot wederziens!... Tot weldra, mejonkvrouw! murmelde hij zachtjes.

Hare lippen bewogen, doch brachten geen geluid uit.

Zij hadde willen vragen: «Tot wanneer?» maar de maagdelijke schuchterheid had de bovenhand op haar gevoel en zij zweeg.

De vreemdeling sprong te paard, zonder dat de schout er in slaagde wat meer van zijn afkomst te weten te komen, ondanks zijn herhaald aandringen en pogen.

Midden het langdurig en schaterend gejubel der Kolveniers en der menigte, bij het wuiven der doeken van het vrouwvolk, vloog de ruiter vooruit.

Een laatste maal nam deze zijn vilten, gepluimden hoed af, en hij zwaaide hem groetend.

Spoedig verdween hij in de zwarte stofwolk, die het paard opzweepte.

Ginder verre zag men nog het lint aan het degegevest wapperen.

Hij nam het mede naar zijn onbekende streek en 't hartje van het schoonste meisje van Audenaarde.

Deze staarde haren lieven ruiter na zoo lang zij kon en toen hij eindelijk ginder heel verre in de somberheid van het bosch verdwenen was, werd zij bedroefd en zoo beangst, dat er twee tranen in hare oogen sprongen.

Zou hij nog wederkomen?

Zij hadde hem willen nasnellen, hem volgen, het was gelijk naar welk oord, naar welke afgelegen hut.

En toen zij tot de werkelijkheid terug was gekeerd en die menigte rond haar zag, werd het haar nog somberder in de ziel.

Al die menschen schenen haar nu zoo vreemd, zoo koud.

Ginds lagen de daken en vensters van Audenaarde in den avondschijn te flikkeren, maar de eertijds geliefde stad had geen aantrek meer voor haar.

Te midden al dit gejoel, al dit rumoer en dit wriemelend volk, bevond zij zich voor de eerste maal van haar leven... alleen.

De aftocht begon nu in dichte hoopjes... Zij ook keerde huiswaarts met hare oude dienstmeid, niets meer bespeurende van hetgeen er rond haar plaats greep.

Haar geest draafde mee, ginder achter de noord-oostelijke bosschen, met den edelen ruiter.

Zotte Hans dribbelde spottend en gekscherend over de baan, aan iedereen den gouden carolus toonend, dien de vreemdeling hem in de hand had gestopt bij zijn vertrek.

Hij beweerde zelfs dat deze hem had gezegd:

— Ik zal u aan het keizerlijke hof te Brussel laten roepen.

Maar de menschen geloofden hem niet en dachten dat hij weer snakerijen verkocht.

En 's avonds sprak nog heel de stad van dien onbekenden schoonen ruiter, die in den «Grooten Colfdach» zoo schitterend den prijs had veroverd.

Jannekin zat tot laat in den nacht naar de sterren te turen en droomde van de blikken, die de jongeling haar had toegestuurd en van de woorden, die hij tot haar richtte.

De sterrekens pinkten wel vriendelijk en liefelijk aan den donkerblauwen trans, maar zij konden toch geen rust aan haar kloppend harte geven.

Was dat nu liefde?

O, dan pijnigt zij wel vreeselijk degenen, die in hare macht zijn.

(Volledige uitgave)

